

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 12P/34/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622202510
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Šulajová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6622202510.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Renátou Šulajovou v právnej veci navrhovateľky E. N., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX, štátna občianka SR proti manželovi navrhovateľky Y. N., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XXX, tohto času Y. XX-XX/XX, XXXX X., A., štátny občan SR, za účasti maloletých detí: H. N., narodená XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľka, K. N., narodená XX.XX.XXXX, bytom ako manžel navrhovateľky, E. N., narodená XX.XX.XXXX, bytom ako manžel navrhovateľky, maloleté deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, takto

rozhodol:

I. Súd manželstvo účastníkov konania uzavreté dňa XX.XX.XXXX na Mestskom úrade Filakovo, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Filakovo vo zväzku 10, ročník 2015, na strane 151, pod poradovým číslom 49, r o z v á d z a .

II. Maloletá H. N., narodená XX.XX.XXXX s a na čas po rozvode manželstva z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

III. Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej H. N. výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima stanovené osobitným zákonom na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, vždy mesačne vopred k rukám matky maloletého dieťaťa do 20. teho dňa toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

IV. Styk otca s maloletou H. N. s a n e u p r a v u j e .

V. Súd v y h l a s u j e , že nemá právomoc konať vo veci úpravy pomerov manželov k maloletej E. N., narodenej XX.XX.XXXX a maloletej K. N., narodenej XX.XX.XXXX, na čas po rozvode a konanie v tejto časti z a s t a v u j e .

VI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

VII. Navrhovateľka j e p o v i n n á nahradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Lučenec trovy konania vo výške 52,46 Eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VIII. Manžel navrhovateľky j e p o v i n n ý nahradiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Lučenec trovy konania vo výške 52,46 Eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva. Svoj návrh odôvodnila tým, že s manželom uzavrela manželstvo XX.XX.XXXX na Mestskom úrade vo Filakove. U oboch sa jedná o prvé manželstvo, pričom pred uzatvorením manželstva sa im narodili maloletá K. K. E., N. XX.XX.XXXX, ktoré bývajú u otca a taktiež ešte maloletá H. N., U.. XX.XX.XXXX. S manželom sa zoznámila v A. skadiaľ obidvaja pochádzajú a po roku sa rozhodli uzavrieť manželstvo. V súčasnosti už 5 rokov spolu nebývajú, ona býva v A. s maloletou H. a manžel aj s maloletými deťmi K. K. E. a starou matkou B. N. bývajú v Rakúsku. S manželom sa chce rozviesť, lebo už má vážny vzťah a chcela by sa zosobášiť so svojim kamarátom. Vie o tom, že aj jej manžel už má priateľku. Obidve maloleté deti sú na ňu citovo naviazané, ale bývajú s otcom a chodia do školy vo Viedni, preto navrhla, aby maloleté deti E. K. K. boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti otca a maloletá H. do jej osobnej starostlivosti. Na pojednávaní súdu dňa 07.03.2023 navrhovateľka uviedla, že s manželom nežije v spoločnej domácnosti už 6 rokov, odvtedy sa intímne nestýkajú ani spoločne nehospodária. Naposledy s ním bola v kontakte v septembri 2022 cez Messenger a s maloletými deťmi, K. K. E. osobne v apríli 2022. Otec s maloletou H. nie je vôbec v kontakte, on nie je jej biologickým otcom, pred uzatvorením manželstva sa dohodli, že bude zapísaný ako otec v rodnom liste, lebo maloletá H. nemala nikoho zapísaného ako otca. Problémy v manželstve začali hneď po jeho uzatvorení, nakoľko manžel bol veľmi žiarlivý, agresívny, aj ju bil. Toto považuje aj za hlavnú príčinu rozpadu manželstva. Odvtedy sa ho bojí a taktiež sa jej vyhrážal, že ak bude mať nejakého priateľa, že sa nebude môcť stretávať s deťmi. S maloletými deťmi žili vo Viedni asi jeden rok, tam sa narodili aj dvojčičky, a keď prišla na Slovensko a maloleté deti mali viac ako dva roky, prišla ich stará mama z otcovej strany a povedala, že ich musí zobrať do Viedne, lebo tam majú povinnosť nastúpiť do škôlky. Vtedy dala maloleté deti starej matke a ona ostala doma s H.. Manžel jej určuje kedy sa môže s nimi stretávať.

2. Manžel navrhovateľky sa pojednávania nezúčastnil (zásielku v odbornej lehote neprevzal), k návrhu sa písomne nevyjadril, hoci bol na to vyzvaný, návrh prevzal do vlastných rúk dňa 03.08.2022, preto súd rozhodol a vec prejednal bez jeho prítomnosti s poukazom na § 31 Civilného mimosporového poriadku.

3. Kolízny opatrovník na pojednávaní súdu uviedol, že na základe žiadosti súdu prešetril pomery v rodine matky, súdu o tom podal správu, na ktorej trvá. Vykonali aj pohovor s maloletou G., ktorá sama uviedla, že Y. N. nie je jej biologickým otcom, a preto nemajú medzi sebou vytvorené žiadne vzťahy. Maloletá taktiež nie je v kontakte ani so svojimi sestrami. Je v záujme maloletej, aby bola zverená do starostlivosti matky, a aby bolo určené výživné otcovi dieťaťa.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, kolízneho opatrovníka, prečítaním sobášneho listu účastníkov konania, rodných listov maloletých detí, správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, príslušným orgánom povereným starostlivosťou o maloleté deti z Viedne, lustrácie na Úrade geodézie a kartografie SR, potvrdenia z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec a zistil nasledovný skutočný stav:

5. Účastníci konania uzatvorili manželstvo dňa XX.XX.XXXX. U oboch sa jedná o prvé manželstvo. Pred uzatvorením manželstva sa manželom narodila maloletá H. N., U.. XX.XX.XXXX a dňa XX.XX.XXXX maloleté deti K. K. E. N.. Manželia nežijú v spoločnej domácnosti cca 6 rokov, v súčasnosti dlhodobo manžel navrhovateľky žije aj so svojou matkou B. N. v Rakúsku vo Viedni, kde sa narodili aj maloletá K. K. G. E., ktoré tam toho času s manželom navrhovateľky bývajú a tam navštevujú aj školu.

6. Zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom vyplýva, že úrad vykonal dňa 02.03.2023 sociálne zisťovanie v domácnosti matky E. N. na adrese A. Č.. XXX, kde bola pracovníčkam úradu poskytnutá adresa jej súčasného pobytu, A. Č.. XXX. Na uvedenej adrese bola prítomná matka a uviedla, že býva v spoločnej domácnosti s mal. H., súrodencami U. G., U.. XX.XX.XXXX, B. G.A., U.. XX.XX.XXXX a jej rodičmi, B. R., U.. XX.XX.XXXX K. Y. G., U.. XX.XX.XXXX. Počas sociálneho zisťovania bola v domácnosti prítomná matka maloletých detí, ktorá uviedla, že mal. K. K. E. žijú u svojho otca v Rakúsku. Rodina obýva poschodový rodinný dom, ktorého vlastníkom sú starí rodičia maloletej. Matka s mal. H. obýva prízemie rodinného domu. Nachádzajú sa tam tri izby, kuchyňa, kúpeľňa a toaleta. Elektrina, voda a plyn sú v domácnosti zavedené, vykurovanie je zabezpečené prostredníctvom centrálného plynového kúrenia. Maloletá má k dispozícii dostatok ošatenia a hygienických potrieb. Bytové a hygienické podmienky domácnosti boli počas sociálneho zisťovania na dobrej úrovni. E. N., matka maloletých detí uviedla, že na návrhu, ktorý podala na Okresný súd Lučenec trvá v plnom rozsahu.

V prípade, že ich manželstvo súd rozvedie, mal. H. navrhuje zveriť do jej osobnej starostlivosti a mal. deti E. K. K. navrhuje zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, B. N., U.. XX.XX.XXXX a do budúcnosti má záujem zveriť si ich do osobnej starostlivosti. Výšku výživného nevie uviesť, ponecháva to na rozhodnutie súdu. Stretávanie sa s mal. deťmi E. K. K. nenavrhuje upravovať prostredníctvom súdu, chce s nimi byť vtedy, keď ona bude chcieť. Ďalej uviedla, že s mal. H. nemá výchovné problémy, rešpektuje ju a poslúcha. Pediatrom maloletej je G.. M. W. H. W., nenavštevujú žiadnu odbornú ambulanciu. Náklady na domácnosť hradia starí rodičia maloletej, matka neprispieva žiadnou čiastkou, je nezamestnaná v evidencii úradu ako uchádzača o zamestnanie. Z programového informačného systému úradu, programu RSD o výpláte sociálnych dávok bolo zistené, že matka nie je poberateľkou štátnych sociálnych dávok. Dňa 03.03.2023 sa na úrad dostavila matka maloletej, E. N. spolu s mal. H. N.. Maloletá bola čisto a vhodne oblečená, pôsobila pokojným dojmom a s pracovníčkami úradu ochotne komunikovala, nejavila známky zanedbávania, resp. týrania. Uviedla, že je žiačkou štvrtého ročníka na ZŠ v Radzovciach, má tam kamarátky, s ktorými chodí aj do cukrárne. Vo voľnom čase pozerá televízor, hrá sa na mobilnom telefóne a chodí venčiť psa. Ďalej uviedla, že Y. N. nie je jej biologickým otcom, má ho zapísaného len v rodnom liste, a preto nemajú medzi sebou vybudovaný žiaden vzťah. So svojimi súrodencami bola naposledy v apríli 2022, kedy boli aj s otcom u nich doma na návšteve, odvtedy nie sú v žiadnom kontakte, pretože, keď odchádzali späť do Rakúska, otec uviedol, že nedovolí, aby boli spolu v kontakte. Úrad na základe vykonaného sociálneho zisťovania a pohovoru s maloletou konštatuje, že matka maloletej E. N., U.. XX.XX.XXXX má vytvorené vyhovujúce podmienky na výchovu a starostlivosť o mal. H. N., U.. XX.XX.XXXX. Z dôvodu, že osobnú starostlivosť maloletej zabezpečuje matka zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti je v záujme maloletej. Zároveň úrad zastáva názor, že určenie výživného a udržiavanie kontaktu s otcom Y. N., U.. XX.XX.XXXX a súrodencami mal. K. N., U.. XX.XX.XXXX K. G.. E. N., U.. XX.XX.XXXX je v záujme maloletých detí. Z dôvodu, že otec s mal. K. K. G.. E. sa dlhodobo zdržiavajú v zahraničí, nebolo možné pracovníkmi úradu vykonať s otcom a maloletými deťmi pohovor a zistiť jeho názor na návrh, ktorý podala matka na Okresný súd Lučenec.

7. Zo správy z prešetrenia pomerov mesta Viedeň, sociálnej starostlivosti o deti a mládež, zo dňa 15.11.2022 má súd preukázané, že dňa 13.10.2022 boli na regionálnom úrade sociálnej starostlivosti o deti a mládež k ich aktuálnej životnej situácii vypočuté obe maloleté deti ako aj ich otec a stará mama z otcovej strany, B. N.. Z prešetrenia vyplýva, že obe maloleté deti žijú v domácnosti starej mamy z otcovej strany a otec starú mamu pri výchove podporuje. Kedykoľvek vyzdvihne dievčatá zo školy a stará sa o ne kým stará mama nepríde domov. Aj cez víkend trávi čas s dievčatami. Predtým žili dievčatá v otcovej domácnosti, no vtedajšia partnerka otca namietala, na čo boli dievčatá nakoniec zverené do starostlivosti starej mamy. Otec by to chcel tak aj ponechať, vzdal by sa opateru v prospech starej mamy. On sa nasťahoval do bytu v XXXX H., Y. XX-XX/XX, ktorý aktuálne renovuje, v meste Viedeň. Maloleté deti sa u starej mamy cítia dobre, toho roku navštevujú prvé triedy základnej školy. Spätná väzba zo školy bola pozitívna, deti sú pravidelne privádzané do školy včas, majú záujem učiť sa, napredujú. Pôsobia vždy upravené a svoje veci majú v poriadku. Byt starej mamy pozostáva zo spálne, kuchyne, WC, kúpeľne ako aj terasy, bol upravený a útulne zariadený. Deti majú vlastné miesto na spanie, sú zamestnané primerane svojmu veku. Z lekárskeho potvrdení zo dňa 25.10.2022 od detskej doktorky L. a doktora E. G. vyplýva, že o deti sa starajú odborní lekári, termíny dodržiavajú, deti sú zaočkované a nič nenasvedčuje zanedbaniu alebo násiliu. Stará mama pracuje na plný úväzok ako upratovačka Viedenskej nemocnici a zarobí približne 1 700,--Eur brutto, nájom je 300,--Eur, náklady na elektrinu okolo 100,--Eur. Otec detí si hľadá prácu a poberá pomoc v núdzi. Z pohľadu úradu sociálnej starostlivosti o deti a mládež je o deti u starej mamy dostatočne postarané, a neexistujú žiadne známky zanedbania alebo ohrozenia.

8. Z lustrácie na Úrade geodézie a kartografie SR má súd preukázané, že ani matka, ani otec nie sú vlastníčkami žiadnej nehnuteľnosti.

9. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec má súd preukázané, že navrhovateľka je v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 12.03.2021 a evidencia trvá, a nie je príjmom pomoci v hmotnej núdzi.

10. Podľa § 23 ods.1 Zákona o rodine (ďalej ZoR) súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia.

11. Podľa § 23 ods. 2 ZoR, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

12. Podľa § 23 ods. 3 ZoR, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

13. Podľa § 24 ods. 1 ZoR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

14. Podľa § 24 ods. 4 ZoR, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

15. Podľa § 24 ods. 5 ZoR, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

16. Podľa § 25 ods. 1 ZoR, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

17. Podľa § 25 ods. 2 ZoR, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

18. Podľa § 26 ZoR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 ods.2 ZoR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 ods. 3 ZoR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Aktuálna výška výživného v čase rozhodovania súdu je 32,11 Eur.

22. Podľa § 62 ods. 4 ZoR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

23. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Podľa § 100 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

25. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

26. Podľa čl. 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000, vo veciach rozvodu, rozluky alebo anulovania manželstva majú právomoc súdy členského štátu

a) na ktorého území:

- majú manželia obvyklý pobyt, alebo
- manželia mali naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva, alebo
- má odporca obvyklý pobyt, alebo
- v prípade spoločnej žiadosti, má niektorý z manželov obvyklý pobyt, alebo
- má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej jeden rok bezprostredne pred podaním návrhu, alebo
- má navrhovateľ obvyklý pobyt, ak tam býval najmenej šesť mesiacov bezprostredne pred podaním návrhu a je buď štátnym príslušníkom tohto členského štátu alebo v prípade Veľkej Británie a Írska tam má "domicil";

b) ktorého štátnymi príslušníkmi sú obaja manželia alebo v prípade Veľkej Británie a Írska, ak tam majú obaja manželia "domicil".

27. Podľa citovaných ustanovení je vo veci rozvodu manželstva daná právomoc tohto súdu, lebo obaja manželia sú štátnymi príslušníkmi Slovenskej republiky (článok 3 ods. 1 písm. b/ Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003). Miestne príslušný na prejednanie predmetnej veci je Okresný súd Lučenec v zmysle § 92 Civilného mimosporového poriadku.

28. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia a manželstvo už nemôže plniť svoj účel. Vykonaným dokazovaním sa preukázalo, že manželia nežijú v spoločnej domácnosti viac ako 6 rokov, každý z nich má iného partnera. Súd je toho názoru, že príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi spočívajú v rozdielnych názoroch manželov na manželské spolužitie, v ich povahových vlastnostiach a v nevere oboch manželov. Ani jeden z manželov neprejavil záujem na obnovení manželského spolužitia. Súd mal za to, že manželstvo účastníkov konania je už dlhodobo čisto formálne, nefunkčné, a preto ho rozviedol.

29. Na čas po rozvode manželstva súd zveril maloletú H. N. do starostlivosti matky, ktorá sa o ňu osobne stará, otec o ňu neprejavuje záujem, pričom súd vychádzal v tomto smere aj zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, ktorý preveril podmienky čo sa týka starostlivosti o dieťa u matky a taktiež vykonal tam sociálne šetrenie. Ako je zrejmé zo správy z prešetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, kolízny opatrovník vykonal aj pohovor s maloletou U. ktorá uviedla, že Y. N. nie je jej biologickým otcom, má ho zapísaného len v rodnom liste, a preto medzi sebou nemajú vybudovaný žiaden vzťah. Naposledy bola s otcom a súrodencami v apríli 2022, keď boli jej súrodenci s otcom na Slovensku, avšak odvtedy nie sú v žiadnom kontakte, pretože keď odchádzali späť do Rakúska, otec uviedol, že nedovolí, aby boli spolu v kontakte.

30. Súd zdôrazňuje, že obaja rodičia majú voči dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť a jej plnenie je prvoradou povinnosť rodičov. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará v danom prípade matka, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zdravotnej starostlivosti a podobne. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará v danom prípade otec, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré súd určí rešpektujúc zákonné kritérium schopnosti, možnosti a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine). Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje, ktorý však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti

(fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky a podobne) ovplyvňované aj objektívnymi okolnosťami (dopyt na trhu práce a podobne).

31. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je okrem zistenia príjmu rodiča dôležité zistenie jeho potencionálnej životnej úrovne limitovanej okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojovania jeho potrieb, pretože platí zákonná premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča (§ 62 ods. 2 veta druhá Zákona o rodine). Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič.

32. Súd určil otcovi maloletej H. platiť minimálne výživné vzhľadom na skutočnosť, že z prešetrenia pomerov príslušných orgánov v Rakúskej republike, vo Viedni má súd preukázané, že otec maloletej je aktuálne nezamestnaný, poberá pomoc v hmotnej núdzi, s pomocou starej matky zabezpečuje starostlivosť aj o maloletú K. K. E., ktoré taktiež pochádzajú z manželstva účastníkov konania, nevlastní žiaden nehnuteľný majetok. Na základe uvedených skutočností súd otcovi určil povinnosť platiť na maloletú H. iba minimálne výživné, ktoré ku dňu vyhlásenia rozsudku je vo výške 32,11 Eur.

33. Súd styk otca s maloletou H. neupravoval, nakoľko o ňu neprejavuje záujem, býva mimo územia Slovenskej republiky a ich styk nie je už dlhšiu dobu žiadny. Maloletá H. pred kolíznym opatrovníkom uviedla, že s otcom bola naposledy v apríli 2022 aj so súrodencami a vie, že jej otec nie je jej biologickým otcom.

34. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

35. Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

36. Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

37. Podľa čl. 8 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

38. Podľa čl. 8 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

39. Podľa čl. 12 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, súdy členského štátu pri výkone svojej právomoci podľa článku 3, na základe návrhu na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva, majú právomoc v každej veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností a ktorá súvisí s týmto návrhom, ak:

- a) aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu
- b) manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

40. Podľa čl. 3 nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná:

- a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo
- b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo
- c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo
- d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

41. Preskúmaním veci dospel súd k záveru, že maloletá K. a E. majú obvyklý pobyt v Rakúsku. Rodičia sú štátni príslušníci Slovenskej republiky, otec maloletých detí žije dlhodobo v Rakúsku. Maloleté K. K.

E.K. sa narodili v Rakúsku, kde od svojho narodenia aj bývajú a aktuálne aj žijú a navštevujú základnú školu. Ich prítomnosť v Rakúsku teda nemá dočasný alebo príležitostný charakter. Niet teda žiadnych pochyb, že maloletá K. a maloletá E. majú obvyklý pobyt v Rakúsku.

42. Súd má za to, že výluky z určenia všeobecnej právomoci (čl. 8) podľa čl. 9, 10 a 12 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 nemožno v tomto prípade použiť. Do úvahy by prichádzalo len použitie ustanovenia čl. 12 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, avšak pre to, aby slovenský súd, ktorý má právomoc podľa článku 3 (na základe návrhu na rozvod manželstva), mal právomoc aj v tejto veci, ktorá sa týka rodičovských práv a povinností a ktorá súvisí s návrhom na rozvod manželstva, museli by byť kumulatívne splnené nasledovné podmienky, a to aspoň jeden z manželov má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu (písm. a/) a manželia a nositelia rodičovských práv a povinností prijali právomoc týchto súdov výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom v čase začatia konania a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa (písm. b/).

43. Obaja manželia majú rodičovské práva a povinnosti k maloletej K. a k maloletej E., teda prvá podmienka je splnená. Matka, otec neuviedli výslovne ani písomným podaním adresovaným súdu, že prijímajú právomoc slovenských súdov konať a rozhodovať vo veci a stále nemožno opomenúť fakt, že druhá podmienka pre založenie právomoci slovenských súdov podľa článku 12 ods. 1 písm. b/ Nariadenia je podmienená najlepším záujmom dieťaťa. Maloletá K. a maloletá E. žijú dlhodobo v Rakúsku, otec maloletých detí tam tiež žije a maloleté deti tam navštevujú školu. Niet žiadneho dôvodu pre prijatie záveru, že je v najlepšom záujme maloletej K. a maloletej E., aby vo veci konal a rozhodoval slovenský súd, v obvode ktorého sa maloleté deti vôbec nezdržiavajú. Naopak, v záujme riadneho prešetrovania pomerov v súvislosti s riešením otázky, do koho osobnej starostlivosti majú byť maloleté deti zverené, je namieste hovoriť o záujme maloletých detí, aby takéto šetrenie bolo realizované úradmi a orgánmi príslušnými podľa ich obvyklého pobytu (teda orgánmi rakúskymi), ktoré na základe daných zistení aj rozhodnú. Z uvedeného dôvodu tak nemožno konštatovať naplnenie druhej podmienky pre právomoc slovenských súdov. Súd je toho názoru, že je v záujme maloletej K. a maloletej E., aby ich vec riešil ten súd, v obvode ktorého majú dlhodobo obvyklý pobyt. Navyiac, súd poukazuje na to, že zo správy mesta Viedeň, sociálnej starostlivosti o deti a mládež zo dňa 15.11.2022 vyplýva, že o maloletej K. a maloletej E. už bolo rozhodované v Rakúsku a deti boli zverené do starostlivosti starej mamy, B. N..

44. Keďže maloletá K. a maloletá E. v čase začatia konania nemali (a ani v súčasnosti nemajú) obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, nie je daná právomoc slovenských súdov na konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ale je daná právomoc rakúskych súdov vecne a miestne príslušných podľa práva Rakúska.

45. Čo sa týka určenia právomoci súdu, ktorý je oprávnený rozhodovať o vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu, súd vychádzal z ustanovenia čl. 3 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, pričom má za to, že podľa daného ustanovenia má právomoc rozhodovať o danej veci rakúsky súd. Ako kritérium pre určenie právomoci rakúskeho súdu možno na daný prípad aplikovať ustanovenie písmen a), b) a d). Práve podľa článku 3 písm. c/ je vylúčená právomoc na rozhodovanie slovenských súdov, nakoľko právomoc vo veci rozvodu manželstva bola založená výlučne na štátnej príslušnosti SR oboch manželov ako účastníkov konania.

46. Od počiatku teda neboli splnené podmienky pre začatie a vedenie konania (podmienka právomoci súdu) o návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom a tiež vyživovacej povinnosti, preto súd vyslovil, že nemá právomoc konať vo veci úpravy pomerov manželov k ich maloletému dieťaťu na čas po rozvode (vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode a vo veci vyživovacej povinnosti k maloletému dieťaťu na čas po rozvode), a preto konanie v tejto časti zastavil.

47. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, kde žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, ak zákon neustanovuje inak.

48. Podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

49. Podľa § 58 ods. 1, ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O nároku štátu na náhradu trov konania a o výške náhrady trov konania štátu môže súd rozhodnúť samostatným uznesením aj po vydaní rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

50. Súd rozhodol o povinnosti navrhovateľky a manžela navrhovateľky nahradiť trovy konania Slovenskej republiky, ktoré jej vznikli vyplatením odmeny prekladateľke G.. B. I. za preklady listín, ktoré boli súdu doručené z príslušného orgánu v Rakúsku, a to na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec číslo konania 12P/34/2022-78 zo dňa 02.01.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27.01.2023 vo výške 62,42 Eur a na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec číslo konania 12P/34/2022-89 zo dňa 30.01.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.02.2023 vo výške 42,50 Eur. Spolu bolo vyplatené prekladateľke 104,92 Eur, pričom súd rozhodol, že každý z účastníkov konania bude znášať v polovici trovy konania štátu, t. j. vo výške 52,46 Eur, nakoľko vykonanie uvedeného dôkazu bolo v prospech oboch účastníkov konania, teda navrhovateľky aj manžela navrhovateľky.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozsudku, prostredníctvom Okresného súdu Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd Banská Bystrica, a to písomne v troch vyhotoveniach.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každá strana sporu dostala jeden rovnopis odvolania. Ak strana sporu nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jej trovy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.

Podľa § 376 Civilného mimosporového poriadku ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Podľa § 63 ods. 1 Exekučného poriadku ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) prikázaním pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.